

E 264

publ. no. 39 12F

Letters en cijfers

Het Instituut voor Zintuigfysiologie (vroeger Werkgroep Waarneming) van de Rijksverdedigingsorganisatie T.N.O. heeft een uitvoerig en geïllustreerd rapport samengesteld over het ontwerpen van standaardletters en -cijfers. Auteur van het rapport is de heer A. Lazet. Aan het rapport ligt de gedachte ten grondslag, dat (zoals in vele studies werd erkend) het type van letters en cijfers eigenlijk voor ieder geval door praktische proeven zou moeten worden vastgesteld, maar dat voor bepaalde toepassingen toch een gestandaardiseerd type gewenst is.

Er is veel onderzoek gedaan over vorm, grootte, lijndikte, contrast, kleur en helderheid van letters en cijfers en over hun herkenbaarheid ten gevolge van deze factoren; over cijfers is méér gewerkt dan over letters, zoals de omvangrijke literatuurlijst uitwijst.

Het rapport bespreekt om te beginnen verschillende standaardtypen.

Het type van Bartlett en Mackworth is smal van vorm, waardoor de letters niet optimaal herkenbaar zijn. Dit geldt speciaal voor de letters B en D

(kapitaal), waarbij de verticale lijn te veel naar rechts ligt, zodat de binnenzijde van de letters een te klein oppervlak heeft (fig. 1). De letters V en W rusten in puntvorm op hun basis en maken daardoor een onrustige en te kleine indruk; beter is het, deze beide letters aan de onderzijde af te platten, waardoor zij aan herkenbaarheid winnen (fig. 2).

De standaard-letters van Brown en Lowery zijn beter van vorm, maar de O en de Q hebben voor betere herkenbaarheid een zwaardere lijndikte dan de andere letters, waardoor zij echter weer de herkenbaarheid van het woordverband schaden. Het rapport geeft de voorkeur aan de ronde O en Q boven de ovale vormen van Brown en Lowery.

De letters van het Duitse normblad DIN 1451 zijn te breed. De meeste letters zijn even breed als hoog, waardoor de optimale herkenbaarheid wordt overschreden. Het verdient voorkeur, de letters G, O en Q hoger te maken dan de andere (fig. 3).

De typen van Nobel en Gill (respectievelijk toegepast door de Nederlandse en de Engelse spoorwegen, onder andere voor stationsnamen) zijn goed van vorm, maar hierin onderling verschillend. Korte, maar duidelijke beschrijvingen van de details en een toelichting van het type, dat het Instituut

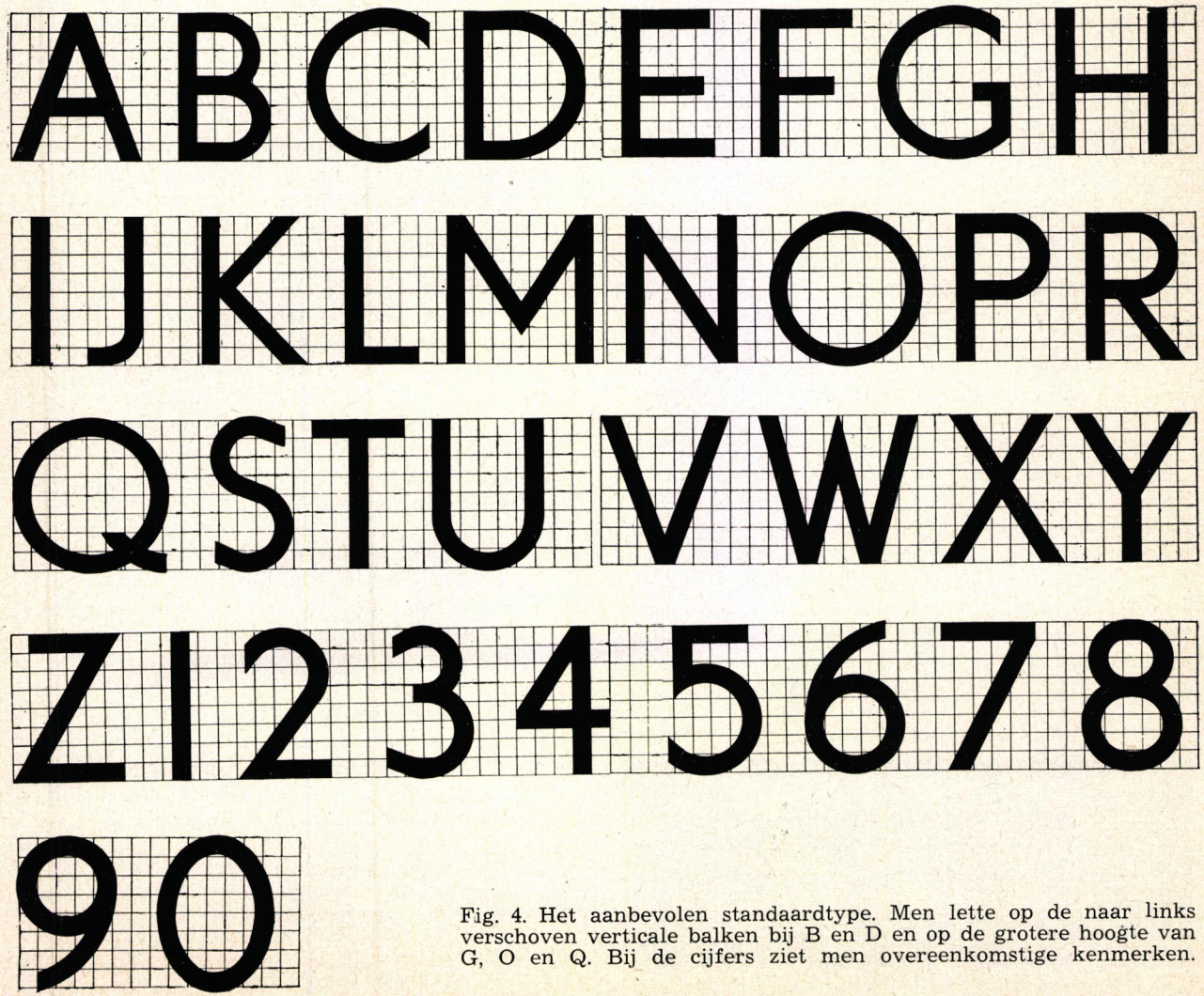

Fig. 4. Het aanbevolen standaardtype. Men lette op de naar links verschoven verticale balken bij B en D en op de grotere hoogte van G, O en Q. Bij de cijfers ziet men overeenkomstige kenmerken.

het meest aanbevelenswaard acht en waarvan hierbij een reproductie is geplaatst (fig. 4) besluiten het rapport. Belangstellenden kunnen het aanvragen bij het voornoemde instituut, Kampweg 3 te Soesterberg.

B B D D

Fig. 1. B en D, respectievelijk als aanbevolen en volgens Bartlett en Mackworth.

V V V

Fig. 2. De onderzijde van de V dient afgeplat te worden; hierdoor krijgt men een duidelijker letterbeeld, dat tevens een rustiger indruk maakt.

E O D E O D

Fig. 3. Bij het Duitse normblad DIN 1451 zijn de letters even breed als hoog (zie de drie letters links); de optimale herkenbaarheid wordt hierdoor overschreden. Behalve een betere verhouding tussen hoogte en breedte verdient het voorkeur, de letters G, O en Q iets hoger te maken dan de andere.

*

Spourwerkmedaille

Een historisch moment — zo zou men het ogenblik kunnen noemen waarop de president van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs, Dr. L. Neher, verleden week woensdagmorgen in de schouwburgzaal van Junushoff te Wageningen een onderscheiding uitreikte. Historisch vanwege het belang van onderscheiding, al ontnemt het feit, dat het hier eerste van wellicht een lange reeks van uitreikingen was, er de zin van het historische enigszins aan. De onderscheidene was Prof. dr. ir. W. P. A. Van Lammeren, directeur van het Nederlands Scheepsbouwkundig Proefstation te Wageningen, die de door het Instituut uitgeloopte gouden spourwerkmedaille in ontvangst mocht nemen.

Het spourwerk van prof. Van Lammeren lag op het gebied van het schaafeffect bij scheepsmodelproeven (resultaatverschil tussen schip en model) en van cavitatie (nadelige holtevorming in het water) door scheepsschroeven, met als belangrijke onderwerpen het onderzoek der „Victory“-schepen en de realisatie van de cavitatie-tunnel met stromingsregelaar. Een andere aanleiding voor toekening van de prijs aan prof. Van Lammeren zag de Raad van Bestuur van het Instituut (geadviseerd door een hiertoe ingestelde commissie) in het initiatief, dat prof. Van Lammeren heeft genomen voor de verwezenlijking van het zeegangslaboratorium, uniek voor de gehele wereld. Met al deze onderzoekingen heeft Nederland internationaal een lei-

dende plaats ingenomen, zo verklaarde dr. Neher verder, nadat hij had gewezen op de moeilijke opdracht waarvoor de adviescommissie zich gesteld had gezien. Niettemin achtte hij de uitreiking van de medaille aan prof. Van Lammeren volkomen terecht: „Het Koninklijk Instituut heeft zich alleen gesteld op de basis van de betekenis voor het ingenieurswerk” zo lichtte dr. Neher toe, waarna hij de medaille met de oorkonde aan prof. Van Lammeren uitreikte, onder het uitspreken van zijn gelukwensen.

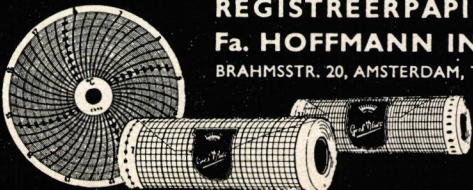
„Deze toekening van de spourwerkprijs ontroert mijn vrouw en mij en vervult ons met grote dankbaarheid” zo antwoordde prof. Van Lammeren, die in deze erkenning de verdiensten van het gehele N.S.P. betrok. Prof. Van Lammeren herinnerde hierbij aan de lijfspreuk van een van Nederlands jonge bedrijven, namelijk „Enthousiasme is onze scheppende kracht”, ook van toepassing op het N.S.P.

Vervolgens ging de onderscheidene nog even terug naar vroegere jaren: hij herinnerde aan zijn voorganger en leermeester prof. Troost, met wie hij lange tijd heeft samengewerkt. Ook gewaagde prof. Van Lammeren van de steun, die de Centrale Organisatie voor T.N.O. hem heeft verstrekt en sprak de wens uit, dat het Koninklijk Instituut van Ingenieurs de bakermat zal blijven voor diegenen, die in het natuurwetenschappelijk onderzoek de vervulling van hun levenstaak zien. Een warm applaus van de aanwezigen, onder wie de Commissaris der Koningin in de provincie Gelderland, jhr. dr. C. G. C. Quarles van Ufford, de burgemeester van Wageningen, mr. M. de Niet, de rector magnificus van de Landbouwhogeschool, prof. dr. J. H. Becking en de directeur-generaal van de Landbouw, ir. A. W. van de Plassche, onderstreepte deze woorden. Tevoren had de vergadering op voorstel van dr. Neher besloten telegrammen te verzenden aan H.M. Koningin Juliana en H.K.H. prinses Wilhelmina.

De uitreiking van de spourwerkprijs was een onderdeel van de jaarvergadering van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs, waar ir. A. W. van de Plassche, in grote en forse lijnen de ontwikkeling van het landbouwkundig onderzoek schetste en waar prof. Van Lammeren een inleiding hield tot het bezoek aan de zeegangstank, wat op het middagprogramma stond, evenals een bezoek aan het Provinciehuis te Arnhem. Daarmee waren overigens de mogelijkheden niet uitgeput, want ook kon men deelnemen aan excursies naar enige onderzoekcentra.

*

ADVERTENTIE

REGISTREERPAPIER
Fa. HOFFMANN ING.
 BRAHMSSTR. 20, AMSTERDAM, TEL. 791711